

TEKST 35: Henrettelsen af 60 pilgrimme i Jerusalem i 724

På baggrund af en nu tabt syrisk tekst (muligvis fra ca. 750) foretog munken Johannes ca. 950 en græsk oversættelse (BHG 1217 / Coilin. gr. 303) af beretningen om 70 kristnes pilgrimsrejse til Jerusalem i 724. I denne version arresteres pilgrimmene på tilbagerejsen og sendes til den muslimske guvernør i Caesarea. I et brev til guvernøren beordrer kaliffen pilgrimmene henrettet med mindre de konverterer til islam. Før henrettelserne dør tre af pilgrimmene, mens andre syv konverterer. De resterende 60 pilgrimme henrettes ved korsfæstning i Jerusalem. Denne beretning blev i 800-tallet udvidet betydeligt af Simeon, en præst og munk i Jerusalem. I Simeons version (BHG 1218) lyder det, at pilgrimmene var fra Iconium i Lilleasien. En anden beretning fortæller om henrettelsen af 60 pilgrimme fra Amorium, ligeledes i Lilleasien. Der er muligvis tale om den samme begivenhed. Nogle historikere er af den opfattelse, at der er tale om en omskrivning af historien og de 60 martyrer fra Gaza (se tekst 14), mens andre mener, at der kan være tale om to forskellige hændelser. Herunder følger i uddrag den oversættelse Johannes lod foretage.

[Dette er beretningen om] de 60 hellige martyrer, der har lidt deres martyrium i Den Hellige By under arabernes magt.

De var en gruppe pilgrimme af høj social status og med bedre uddannelse og økonomiske forhold end de fleste. På den tid var der indgået en syvårig freds- og handelsaftale med araberne, der var bosiddende i Jerusalem og omegn. Derfor kunne pilgrimme, der ville besøge de hellige steder, frit og sikkert gøre dette. [...]

I tiden op til aftalens udløb foretog de 70 velstående pilgrimme deres rejse til Jerusalem. De rejste med vogne, var godt bevæbnede og havde følgeskab af unge vagter. De medbragte penge og en del heste, der var læssede med fornødenheder.

Uforstyrret kom de til Jerusalem og fik besøgt de hellige steder. De ofrede mange penge til kirker og helligdomme og gav rundhåndet almisser i form af den medbragte mad. På hjemmevejen besøgte de alle de ærede klostre og gennemførte alle de passende bønner, og med bøn og velsignelse fra de hellige fædre besluttede de at vende tilbage til fædrelandet, til egen slægt og venner. De var snart ankommet til Kolonii-kilden, der befinder sig i tre miles afstand fra Den Hellige By. På dette tidspunkt var den 7-årige aftale allerede udløbet, men det vidste de rejsende ikke noget om.

De arabere, der boede i Den Hellige by, blev klar over, at fredsaftalen var udløbet. I al offentlighed tog de afsted for at indhente pilgrimmene, tog dem til fange og begyndte at opkræve ekstra skatter. De fik eskorteret dem tilbage til Jerusalem og satte dem i fængsel, mens de skrev til Cæsareas¹ og Palæstinas guvernør. I brevet oplyste de ham om udløbet af de forpligtende aftaler. Skriftligt beordrede guvernøren at sende fangerne til ham. Da de var ankommet til hovedstaden Caesarea, lukkede han [guvernøren] dem inde i det offentlige fængsel. Han sendte en besked [forespørgsel] til kaliffen angående deres dom. Således fik han svar [fra kaliffen] med følgende ordre: "Tilbyd dem at frasige sig den kristne tro. Hvis de gør dette, så får de både våbnene og hestene [tilbage], og de får mulighed for at beholde deres

¹ Cæsarea: by i Palæstina

ejendele bestående af de unge mænd, hestene og andre af deres ting. Hvis de forbliver i deres tro, så befaler jeg, at de skal tortureres, slås og korsfæstes til sidst."

Efter modtagelsen af beskeden førte Cæsareas guvernør fangerne ud og oplæste tyrannens ordre for dem. Da de hørte dette, svarede de enstemmig: "Vi er kristne og vil ikke frasige os vores fædres kristne tro. Vi bekræfter, at vi tror på tilbedelsen af Faderen, Sønnen og Helligånden. [...]"

Da han hørte dette, brugte Cæsareas guvernør smiger og forkælelse og alle mulige andre snedige tricks, samt trusler, men han var ikke i stand til at overbevise de hellige og fjerne dem fra troen på Kristus. Da befalede han at torturere dem med sværd og korsfæstelse.

Da kom tre af de hellige mænd til ham: Georg, Johannes og Julian og sagte: "Det, vi ejede åbent, tilhører nu dig, da dette allerede befinder sig i dine hænder. Men vi har også skjulte skatte, som du ikke kan få, hvis vi ikke åbner dem for dig. Så hvis du gør, hvad vi vil bede dig om, så åbner vi dem for dig og de vil uden nogen tvivl blive dine." Så spurgte guvernøren: "Hvad er det, I beder om?" Den hellige Georg, Johannes og Julian svarede: "Vi beder dig om at føre os tilbage til Jerusalem, og gøre det, som du blev befale af din herre dér foran porten ved siden af Profeten Davids Tårn." Guvernøren indvilligede i at opfylde dette ønske. De fik overgivet ham alle deres ejendele, både dem, som han kendte noget til og de skjulte, bortset fra femten mønter. Disse penge fik en from mand, Johannes, der boede i Jerusalem, for at have midler til deres begravelse. [...]"

På vejen til Jerusalem var der tre, der døde. Under korsfæstelsen var der syv, der blev bange og frasagde sig den kristne tro. De blev taget ned fra korsene og samme dag blev de syge af maveinfektion, sådan at de mistede både dette liv og det næste liv.

De hellige martyrer blev efter mange timer med tortur og pinsler korsfæstet. De blev beskudt med pile af soldatter til der ikke var en eneste hel plet på deres kroppe. Således, med glæde fik de overgivet deres liv til Guds hænder. [...]"

Jeg, Johannes, almindelig munk, læste, da jeg var i min munkecelle, blandt andre notater om dette martyrium, skrevet på det syriske sprog. Da jeg kom til Jerusalem, spurgte jeg til deres hvilested. Jeg kom til det og bad på stedet og kyssede deres grave. Og da jeg fik bekræftet de historier om hjælp og helbredelse, der var fortalt om disse martyrer, blev jeg klar over, at denne historie bør oversættes til det græske sprog. Oversætteren af teksten, der af mig blev opfordret til dette, beder ligeledes sammen med mig om hjælp fra de 60 Hellige Martyrer, til at de, der hører eller læser dette må få belønning for deres medfølelse.

J. M. Rosenløv: *Kalifatet – Dets ekspansion og det muslimske herredømme i Palæstina og Syrien* (2014)

Oversættelse fra russisk af Zenia Grynberg efter: "Mucenicestvo sestidesjati novych svjatych mucenikov," *Pravoslavnij Palestinskij Sbornik* (PSb)12.2 (1892), s.1-23 med russisk oversættelse af G. Destunis. Se ligeledes: M. Gil: *A History of Palestine, 634-1099*. Cambridge University Press (1992) s.473; G. Huxley: "The Sixty Martyrs of Jerusalem" *Greek, Roman and Byzantine Studies* 18 (1977) s.369-374 samt R. G. Hoyland: *Seeing Islam as Others Saw it*. Darwin. Princeton (1997) 347-49, 360-363.